

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

Apríl 2022 | SK

EHSV info – MIMORIADNE VYDANIE – EHSV PRE UKRAJINU

Perspektíva miestnej úrovne – S3 epizóda 17 – Občianska spoločnosť zjednotená proti ruskej agresii

Ukrajina od 24. februára 2022 čelí ruskej invázii. Okrem vojenskej a finančnej pomoci, ktorá prichádza z celého sveta, spolupracujú aj európske a ukrajinské občianske spoločnosti s cieľom pomôcť komunitám v núdzi. V tejto epizóde podcastu Perspektíva miestnej úrovne sme zopár z nich požiadali, aby sa s nami podelili o svoje skúsenosti.

Členka Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru Elena Calistru vysvetlí, ako a prečo pomáhajú mnohí rumunskí občania ukrajinským utečencom nájsť strechu nad hlavou a zaistiť stravu. Takisto opíše úlohu EHSV, ktorý vďaka sile svojej siete dokázal rýchlo zriadiť mechanizmus na pomoc tým najslabším.

Marta Barandij, zakladateľka mimovládnej organizácie Promote Ukraine so sídlom v Bruseli a Kyjeve, nám predstaví situáciu z ukrajinskej perspektívy. Objasní, ako sa zmenila jej práca od vypuknutia vojny, akú kľúčovú úlohu zohráva občianska spoločnosť, a ako sa Ukrajinci nikdy nevzdajú agresorovi.

A napokon Bartosz Wielínski, zástupca šéfredaktora denníka Gazeta Wyborcza, nám porozpráva, aký vplyv má vojna na Poľsko a ako Poliaci zaujímajú nový postoj k fenoménu utečenectva. Napríklad nám vysvetlí, ako školský systém prijíma mladých Ukrajincov a ako im pomáha. (tk)

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

ÚVODNÍK

Úvodník

Solidárne stojíme po boku Ukrajiny

Milé čitateľky, milí čitatelia,

v tomto tragickom období spôsobenom nevyprovokovanou a neodôvodnenou vojenskou agresiou Ruska voči Ukrajine stojíme v solidarite po boku ukrajinského ľudu.

Zástupcovia ukrajinskej a ruskej občianskej spoločnosti, ktorí majú s vojnou priame skúsenosti, vniesli do diskusie počas marcového plenárneho zasadnutia výboru silné emócie. Na členov výboru a hostí plenárneho zasadnutia svojimi slovami zapôsobil predseda Národnej tripartitnej sociálnej a hospodárskej rady Ukrajiny **Anatolij Kinach**. Podľa neho „táto vojna nie je len vojenskou agresiou proti Ukrajine, ale aj zločinom proti civilizácii“.

Členovia výboru podporili uznesenie nazvané [Vojna na Ukrajine a jej hospodárske, sociálne a environmentálne dôsledky](#), vyjadrili svoju solidaritu s Ukrajinou a vyzdvihli úlohu občianskej spoločnosti v súvislosti s pomocou ukrajinskému ľudu a ukrajinským utečencom.

Európa čelí najväčšej utečeneckej kríze od druhej svetovej vojny, keďže len za jeden mesiac bolo približne 3,5 milióna ľudí vrátane 1,8 milióna detí nútených utiecť z krajiny. Európa však zjednotene a zomknuto stojí pri ukrajinskom národe a vyslovovanú solidaritu mení na skutočnosť.

Od začiatku vojny pozorujeme jedinečnú vlnu ľudskej veľkorysosti voči ukrajinským utečencom, ktorá je jednoznačným príkladom solidarity, jednoty a altruizmu.

Občianska spoločnosť pomáha ukrajinskému ľudu. Ukrajinský národ bráni mier a bezpečnosť všetkých. Táto ľudská tragédia nemá hranice. Týka sa nás všetkých.

Európsky hospodársky a sociálny výbor zastupujúci organizovanú občiansku spoločnosť premieňa slová na činy. Naši členovia so svojimi organizáciami sú naplno odhodlaní pomáhať ukrajinským utečencom všetkými možnými spôsobmi a presvedčivo sa zmobilizovali.

Vytvorili sme osobitnú webovú stránku venovanú Ukrajine:

<https://www.eesc.europa.eu/sk/initiatives/eesc-stands-ukraine-organised-civil-society-solidarity-and-action>. Nájdete na nej informácie o práci a iniciatívach našich členov a organizácií občianskej spoločnosti, ktoré zastupujú.

Cillian Lohan, podpredseda EHSV

Z UKRAJINY NA CESTE DO...

Tragický príbeh Ukrajiny môžeme sledovať vlastnými očami vďaka neúnavnej a hrdinskej práci novinárov, fotografov a kameramanov, ktorí idú tam, kam my ísť nemôžeme.

Jeden z nich, poľský fotograf **Sławek Kaminski**, nám poslal svoje fotografie z bielorusko-poľskej hranice, poľského mesta Rzeszowa a ukrajinsko-poľského hraničného priechodu Medyka-Šehyni.

Dnes uverejňujeme druhú z nich z poľsko-ukrajinskej hranice. Ďakujeme za zachytené momenty. (ehp)

Foto: Sławek Kaminski/GW

TO THE POINT K VECI

V našej rubrike „K veci“ vyzývame členov, aby zdôraznili aspekty stanoviska alebo iniciatívy, ktoré považujú za dôležité. Tentoraz sme požiadali **Veselina Mitova**, spolupredseda platformy občianskej spoločnosti EÚ – Ukrajina, aby vysvetlil úlohu platformy, a najmä jej úlohu v súčasnosti v kontexte prebiehajúcej vojny na Ukrajine.

Platforma občianskej spoločnosti EÚ – Ukrajina bola založená v roku 2015 podľa článku 469 Dohody o pridružení medzi EÚ a Ukrajinou, ktorá bola podpísaná 21. marca 2014 s cieľom umožniť organizáciám občianskej spoločnosti z oboch strán monitorovať vykonávanie dohody. (at)

„NAŠOU HLAVNOU ÚLOHOU JE TERAZ ZA? LENENIE UKRAJINSKÝCH VOJNOVÝCH UTE?ENCOV DO EURÓPSKEJ SPOLO? NOSTI“

Ako spolupredseda platformy občianskej spoločnosti EÚ - Ukrajina zastávam názor, že je nevyhnutné obnoviť a udržiavať väzby medzi jej členmi, ktorí zastupujú zamestnávateľov, pracovníkov a mimovládne organizácie. V týchto ťažkých časoch prebiehajúcej vojny na Ukrajine musíme udržiavať kontakty s ukrajinskými členmi platformy.

Ak sa nám podarí zostať v živom kontakte a zabezpečiť fungovanie tejto siete, môžeme dosiahnuť pokrok v našich prioritných cieľoch. Momentálne by sme mali v prvom rade zistiť, čo ukrajinskí občania potrebujú z praktického hľadiska a ako môžeme my, členovia platformy občianskej spoločnosti z EÚ, pomôcť našim ukrajinským kolegom a prejaviť im solidaritu v tejto náročnej situácii.

Ale myslím si, že našou najdôležitejšou úlohou je pomôcť s integráciou vojnových utečencov z Ukrajiny, keďže viac ako päť miliónov ľudí ušlo do susedných a iných európskych krajín. Hlavným bodom programu nadchádzajúcej schôdze platformy by mala byť sociálna a hospodárska integrácia ukrajinských utečencov. Musíme nájsť spôsoby, ako by sa mohli dospelí aj deti z Ukrajiny začleniť do sociálnej a hospodárskej štruktúry jednotlivých krajín, a pomôcť im zbaviť sa traumy z vojny. Samozrejme, keď sa vojna skončí, našou ďalšou úlohou bude pomôcť týmto ľuďom vrátiť sa domov na Ukrajinu.

Pevne stojíme pri ukrajinskom ľude a ako platforma občianskej spoločnosti mu vyjadrujeme bezvýhradnú solidaritu.

Veselin Mitov, člen EHSV, spolupredseda platformy občianskej spoločnosti EÚ - Ukrajina

„JEDNA OTÁZKA PRE...“

Jedna otázka pre...

V našej rubrike „Jedna otázka pre...“ bývalý člen EHSV David Stulík odpovedá na otázku EHSV o možných dôsledkoch vojny na Ukrajine.

David Stulík je v súčasnosti vedúcim analytikom a vedúcim východoeurópskeho programu v českom think tanku Bezpečnostné centrum pre európske hodnoty (European Values Center for Security Policy). Je tiež spolupredsedom oficiálneho Česko-ukrajinského fóra

občianskej spoločnosti. Predtým strávil 12 rokov ako diplomat EÚ na Ukrajine ako tlačový a informačný referent delegácie EÚ. Po pristúpení Českej republiky k EÚ ho česká vláda vymenovala za člena Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru, kde zastupoval český mimovládny sektor a bol tiež spravodajcom pre stanovisko o Bielorusku. Medzi oblasti jeho záujmov a okruh odborných znalostí patrí rozširovanie EÚ a susedská politika, rozvoj občianskej spoločnosti, komunikačná politika EÚ, lobing EÚ, občiansky dialóg a sociálno-ekonomické dôsledky postkomunistickej transformácie. (ab)

David Stulík: Sme svedkami nevídanej vlny solidarity a podpory pre Ukrajinu

EHSV info: V súvislosti s ruskou vojnou proti Ukrajine sme svedkami nevídanej mobilizácie občianskej spoločnosti, ktorá sa usilovne snaží pomôcť ukrajinskému ľudu. V ktorej oblasti môžeme v tejto obrovskej vlne ľudskej podpory pre Ukrajinu

pozorovať najväčšia úsilie? Je to humanitárna pomoc, doprava, vzdelávanie, ubytovanie, školy, výučba cudzích jazykov? Aké ponaučenie si musíme z tejto ľudskej tragédie zobrať ako občania?

David Stulík: Ide o nevídanú vlnu solidarity a podpory Ukrajine v EÚ, ktorá je nádejou, že európske hodnoty napokon zvíťazia nad barbarstvom a obludným použitím brutálnej sily Ruska.

Je veľmi dojemné a povzbudzujúce vidieť všetku humanitárnu pomoc, ktorú Európania poskytujú Ukrajine. Mali by sme si byť však vedomí niekoľkých vecí, na ktoré občianska spoločnosť v EÚ musí myslieť.

Po prvé, to, že pomáhame utečencom z Ukrajiny, aby sme zaistili všetky ich potreby, ako je bývanie, vzdelávanie detí, zamestnanie, je dôsledkom odporných činov a vojnových zločinov páchaných Putinovým Ruskom. Musíme sa však zaoberať dôvodom, ktorý viedol k týmto zverstvám. Tým je existencia Putinovho režimu, ktorý sa ešte stále teší širokej podpore ruského ľudu.

Ak sa nám ho podarí zastaviť, zastavíme aj prílev ukrajinských utečencov do Európy. Ukrajinci by boli určite radi, keby mohli zostať doma vo svojej krajine a žiť tam v mieri.

To ma privádza k druhej veci, o ktorú by sa európska občianska spoločnosť mala podľa mňa usilovať. Tieto nezmyselné činy ruského vedenia musíme zastaviť my všetci.

Musíme si uvedomiť, že útočia nielen na Ukrajinu, ale aj na nás. Ruská propaganda vykresľuje EÚ a NATO ako úhlavných nepriateľov Ruska, ktorí využívajú Ukrajinu len ako bábku proti Rusku.

Z toho vyplýva logická otázka, ako zastaviť Putina Rusko. Iba ekonomické sankcie nepovedú k zmene režimu v tejto krajine.

Obávam sa, že jediným riešením, ako zastaviť Putina, je vojenská porážka jeho armády, ktorá sa nachádza na Ukrajine. To by malo byť teraz prioritou č. 1, aby sa zastavilo zabíjanie nevinných civilistov na Ukrajine a zabránilo rozšíreniu vojny do iných častí Európy. Niet pochýb o tom, že agresívne správanie a plány Ruska sa týkajú aj nás, teda aspoň niektorých členských štátov EÚ, najmä krajín vo východnej a strednej Európe. Áno, aj nás majú ruskí generáli na muške ako ďalší „legitímny“ cieľ.

Ak vojnu na Ukrajine nezastavíme, sme na rade my a vojna príde aj k nám. Musíme uznať, že v tejto vojne už de facto sme. Tak sa aspoň prezentuje úloha EÚ a NATO v ruských (cenzurovaných) médiách.

Preto my, Európania, by sme mali urobiť všetko, čo je v našich silách, aby sme prispeli k víťazstvu Ukrajiny na bojisku. Okrem sprísnení hospodárskych a iných sankcií voči Rusku musíme byť pripravení poskytnúť ukrajinskej armáde všetky potrebné vojenské prostriedky, o ktoré žiada.

Ja sám som pacifista, ale sme svedkami rozhodujúcich chvíľ, keď sa liberálne demokracie musia brániť proti tým, ktorí ich chcú zničiť. Naši nepriatelia rozumejú iba jazyku sily a vojenskej moci. Nemali by sme sa obávať ich použitia, pretože naše prežitie ako demokratická spoločnosť je v ohrození.

HÁDAJTE, KTO JE NAŠÍM HOS?OM...

Mimoriadny hos?

Každý mesiac Vám v našej rubrike „Mimoriadny hosť“ predstavujeme jednu osobnosť, ktorej práca a angažovanosť sú pre iných zdrojom inšpirácie. Odvaha týchto osobností, sila ich charakteru a odhodlanie konať môžu byť vzorom a ich príkladná profesionalita si zaslúži úctu.

Naším hosťom je ukrajinská novinárka **Teľana Oharkova**, ktorá je vedúcou medzinárodného oddelenia mediálneho centra Ukraine Crisis Media Center a podieľa sa na moderovaní podcastu Explaining Ukraine. Okrem toho prednáša na Národnej univerzite „Kyjevsko-mohylianska akadémia“ a získala doktorát z literatúry na Univerzite Paris XII Val-de-Marne.

Teľana sa ako hosť často objavuje aj v televíznych a rozhlasových reláciách po celom svete, kde opisuje dramatickú situáciu na Ukrajine a s prehľadom komentuje ľudskú tragédiu, ktorá sa tam odohráva.

V tomto mimoriadnom vydaní EHSV info sa s našimi čitateľmi podelí o svoje osobné svedectvo, ktoré je o to silnejšie, že ho napísala priamo uprostred obliehanej, vojnou sužovanej a hrdinskej Ukrajiny, ktorú napriek všetkému nehodlá opustiť. (eh)

Te?ana Ogarkova: Posledná vojna Vladimira Putina

24. februára 2022 nás o piatej ráno zobudil zvláštny hluk prichádzajúci z diaľky, ktorý veľmi pripomínal výbuchy. Deti pokojne spali vo svojich posteliach, na telefóny však neustále prichádzali správy. Začala vojna. Výbuchy, ktoré sa ukázali ako raketové útoky, boli hlásené v Kyjeve, Charkove, Ivano-Frankivsku a ďalších mestách v krajine.

Jeden z prvých útokov zničil budovu vo vojenskej oblasti pri meste Brovary, kde býval učiteľ tanca našej staršej dcéry. O niekoľko hodín som sadla do auta, aby som išla za priateľkou, ktorá už neodpovedala na telefonické hovory. Oproti mi išli ukrajinské tanky. Na asfalte po nich zostávali stopy.

Od tohto bolestivého prebudenia 24. februára 2022, ktoré zničilo náš dovtedajší svet, sme už viac nezaspali. Na našu novú realitu sa pozeráme doširoka otvorenými očami. V priebehu prvého týždňa vojny sme prvýkrát videli našich priateľov padnúť v boji. Videli sme tiež, že ukrajinská armáda bola schopná odolávať „druhej najväčšej armáde na svete“. Videli sme, ako nám Európania posielali zbrane a diskutovali o budúcich sankciách.

Doširoka otvorenými očami sa pozeráme najmä na Rusko. Je neuveriteľné, koľkej podlosti sú schopní: vojaci sa vystatujú svojim manželkám, že ukradli kávovary, koberce a dokonca práčky v zničených obciach. Nemôžeme uveriť ich krutosti: zabíjajú neozbrojených civilistov guľkou do šije, znásilňujú ukrajinské ženy pred očami ich detí a pália ich telá. Bombardujú naše nemocnice a každý deň bez výnimky vystreľujú rakety. Pripadá nám neuveriteľné, akí sú hlúpi: vyše mesiaca ich vojaci kopali zákopy pri Černobyle – predtým než museli byť prevezení do Bieloruska s príznakmi ožiarenia, na ktoré už zomierajú.

S úžasom hľadáme na súčasné Rusko. Putin nevedie túto vojnu sám. Podľa nedávneho prieskumu centra Levada ho podporuje 85 % Rusov.

Je načas zmieriť sa s touto novou realitou. Hrdinský odpor ukrajinských vojakov, vojenská pomoc a prísne sankcie západných partnerov Ukrajiny fungujú,

vojna však pretrváva. Najdôležitejšie je vydržať, nevzdať sa, nepodľahnúť pokušeniu dosiahnuť príliš povrchnú alebo rýchlu dohodu o prímerí – bez ohľadu na všetko ostatné. Všetci chceme mier. Máme tú jedinečnú možnosť zabezpečiť, aby táto nehanebná ruská agresia bola jeho poslednou vojnou. Žiadne prímerie, žiadne územné ústupky a kompromisy s tým nič neurobia – okrem toho, že by Rusku umožnili nárokovať si čiastočné víťazstvo a vyvolali v ruskej spoločnosti agresívne a pomstychtivé nálady. Podnestersko v roku 1992, Gruzínsko v roku 2008, Krym a Donbas v roku 2014: v každom desaťročí Rusko eskalovalo problémy a zvyšovalo hrozby v tomto regióne. Kremel' využil všetky nedostatky Západu ako zámienku na pokračovanie svojej agresie. Pozrime sa na skutočnosť triezvymi očami. Na dosiahnutie mieru treba pokračovať vo vojne. Vo vojne proti Rusku.

Budeme potrebovať odvahu, veľa odvahy. Nielen ukrajinských vojakov, ale aj našich západných partnerov, aby sprísnil sankcie (na zničenie ruskej ekonomiky) a dodali Ukrajincom potrebné ofenzívne zbrane (na vytlačenie ruských jednotiek za hranicu).

Budeme tiež potrebovať rúznosť potrebnú na to, aby sme po nevyhnutnej porážke Ruska boli schopní preniesť na každého ruského občana historickú zodpovednosť za toto neľudské barbarstvo, a to v podobe náprav, ktoré budú splácať dve či tri generácie; učebníc dejepisu s podrobným popisom ich vojnových zločinov; múzea v centre Moskvy venovaného bitke pri Mariupole alebo Buči.

Až po tejto samovražednej vojne bude mysliteľné Rusko v novej podobe zbavené komplexu zranenej ríše a túžby po obnove svojej bývalej veľkosti na úkor svojich susedov.

Po prebudení 24. februára 2022 o piatej hodine ráno sme počuli Putina, ako za ciele svojej „vojenskej operácie“ stanovil „denacifikáciu“ a „demilitarizáciu“. Zobuďme sa však. Ukrajina nepotrebuje denacifikáciu ani demilitarizáciu. Potrebuje ich naopak Rusko.

AKTUALITY EHSV

V EHSV sa diskutovalo o uznesení o hospodárskych, sociálnych a environmentálnych dôsledkoch vojny na Ukrajine

V kontexte samitu Európskej rady, ktorého hlavnou témou bol prebiehajúci vojnový konflikt, prijal Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) uznesenie *Vojna na Ukrajine a jej*

hospodárske, sociálne a environmentálne dôsledky.

Uznesenie bolo prijaté na plenárnom zasadnutí výboru po diskusii s komisárkou pre vnútorné záležitosti **Ylvou Johansson** a viacerými vedúcimi predstaviteľmi ukrajinskej a ruskej občianskej spoločnosti.

Členovia EHSV v ňom vyjadrili solidaritu Ukrajine a vyzdvihli úlohu občianskej spoločnosti v úsilí pomôcť ukrajinskému ľudu a utečencom.

Predsedníčka EHSV **Christa Schweng** pri otvorení diskusie vyhlásila: „Táto invázia ohrozila našu bezpečnosť a hodnoty. EÚ preto správne a rozhodne stojí pri Ukrajine a reaguje jednotne a solidárne.“

Komisárka pre vnútorné záležitosti **Ylva Johansson** zdôraznila, že EHSV zohráva mimoriadne dôležitú úlohu, keďže môže svoje skúsenosti využiť v teréne. Do Európy prišlo doposiaľ 3,5 milióna ukrajinských utečencov, z toho 1,8 milióna detí. Podľa slov komisárky je bezprecedentná solidarita občianskej spoločnosti s ľuďmi, ktorí utekajú pred vojnou, skutočne obdivuhodná a naplňa nás všetkých hrdosťou, že sme Európania.

Spravodajcovia uznesenia – predsedovia troch skupín EHSV – zdôraznili kľúčové výzvy, ktorým musí Európa v dôsledku vojny čeliť.

„V našom uznesení vítame prijaté humanitárne opatrenia, ale zároveň naliehavo žiadame členské štáty, aby v snahe pomôcť Ukrajine urobili ešte viac,“ vyhlásil predseda skupiny Zamestnávateľa **Stefano Mallia**.

Predseda skupiny Pracovníci **Oliver Röpke** v tejto súvislosti uviedol: „Medzinárodné spoločenstvo a Európa musia byť v tejto situácii jednotné, to je jedno z hlavných posolstiev, ktoré by som chcel odovzdať ďalej.“

„Ruská invázia na Ukrajinu predstavuje najnásilnejšiu nevyprovokovanú agresiu na európskom kontinente od roku 1939 a my sa musíme proti nej postaviť,“ dodal predseda skupiny Rozmanitá Európa **Séamus Boland**.

Zástupcovia ukrajinskej a ruskej občianskej spoločnosti, ktorí majú s vojnou priame skúsenosti, vniesli do diskusie silné emócie.

„Snaha bojovať proti dezinformáciám je našou prioritou, a to aj mimo Ruska,“ vyhlásil zakladateľ hnutia Otvorené Rusko **Michail Chodorkovskij**, ktorý upozornil na katastrofálne dôsledky dezinformácií.

Predseda Národnej tripartitnej sociálnej a hospodárskej rady Ukrajiny **Anatolij Kinach** uviedol, že táto tragédia „nie je len vojenskou agresiou, ale aj zločinom proti civilizácii“.

Predseda platformy ukrajinskej občianskej spoločnosti **Alexander Šubin** požiadal, aby Európa ďalej podporovala Ukrajinu a jej ambíciu stať sa členom európskej rodiny.

Predseda Ukrajinskej obchodnej a priemyselnej komory **Hennadij Čyžykov** vyzval európske organizácie zamestnávateľov a podnikov, aby podporili ukrajinské podniky.

Jevgenija Pavlova z Ukrajinského národného zhromaždenia osôb so zdravotným postihnutím vyslovila naliehavú požiadavku, aby sa nezabudlo na Ukrajincoch so zdravotným postihnutím, ktorí potrebujú osobitnú starostlivosť. (at)

[Uznesenie EHSV v úplnom znení](#) nájdete na webovom sídle EHSV.

EHSV preukazuje solidaritu a jednotu s Ukrajinou

Predseda EHSV Christa Schweng

Ide tu o nevyprovokovanú agresiu proti slobode, demokracii, hodnotám a základom samotnej Európskej únie, ktorá bola založená na sile práva, a nie na práve sily. Dôvod vytvorenia Európskej únie – mier – je dnes dôležitejší ako kedykoľvek predtým. Ako Európania musíme byť jednotne

solidárni s ukrajinským ľuďom a stáť po jeho boku.

Podpredseda pre komunikáciu Cillian Lohan

Vyjadrujeme solidaritu ukrajinskému ľudu. S nesmiernym obdivom sledujem, aké silné partnerstvo sa už vytvorilo medzi EÚ a ukrajinskou občianskou spoločnosťou. Od začiatku vojny pozorujeme jedinečnú vlnu ľudskej veľkorysosti voči ukrajinským utečencom, ktorá je jednoznačným príkladom solidarity, jednoty a altruizmu. Ukrajinský národ za všetkých bráni mier a bezpečnosť. Táto ľudská tragédia nemá hranice a týka sa nás všetkých.

Podpredsedníčka pre rozpočet Giulia Barbucci

Bez ohľadu na to, kde k nej dôjde, vojna je vždy neprípustná a treba ju odsúdiť. Prináša len skazu, smrť a hrôzu. Na Ukrajine, blízko hraníc Únie, sme sa vrátili v čase ďaleko do európskych dejín. Mysleli sme si, že niečo také je už len minulosťou. Zoči-voči tejto hroznej tragédii európske inštitúcie spojili svoje sily, odsúdili túto neprípustnú agresiu a otvorili dvere tým, ktorí utekajú pred vojnou. Sú medzi nimi najmä ženy, deti a starší ľudia. EHSV spolu s organizáciami občianskej spoločnosti využívajú všetku silu svojej solidarity na pomoc obetiam vojnových hrôz. Európska únia musí zohrávať rozhodujúcu úlohu pri hľadaní diplomatických riešení, ktoré ukončia tento konflikt, musí okamžite začať stíhať tých, ktorí nesú zodpovednosť za vojnové zločiny, a prijať konkrétne opatrenia na podporu povojnovej obnovy.

Predseda skupiny Zamestnávateľa Stefano Mallia

Od začiatku ruskej invázie na Ukrajinu presadila EÚ opatrenia, ktoré boli ešte pred niekoľkými mesiacmi nepredstaviteľné. Tvárou v tvár vojne na Ukrajine EÚ a jej občania preukazujú svoju ľudskosť a stavajú mier a slobodu nad ekonomické a obchodné záujmy. Prebudenie Európy je viditeľné naprieč celým politickým spektrom. Ak chce Európa naďalej žiť v mieri, musí vybudovať silnú zahraničnú a spoločnú obrannú politiku. Čo sa dlho zdalo nemožné, je po tom, čo na našom kontinente opäť zažívame vojnu, zrazu realitou. Rastúce úsilie o zachovanie mieru a solidaritu dáva Európe novú energiu, ktorou si opäť získava Európanov a nielen ich. EÚ musela znovu objaviť svoju túžbu po mieri, aby mohla ďalej rozvíjať svoju víziu. Putinovi sa nepodarilo Európu rozdeliť, namiesto toho nás všetkých zjednotil v tomto úsilí.

Predseda skupiny pracovníci Oliver Röpke

Ruská agresia je pre Európsku úniu priamou hrozbou. Musíme byť jednotní a stáť bok po boku a plne solidárni s občanmi Ukrajiny, s tými, ktorí z nej v týchto dňoch utekajú ako utečenci, ale aj s tými, ktorí zostávajú bojovať. Odborové zväzy si pamätajú, že vojnovú mašinériu poháňa krv pracujúcich, žiadajú preto Rusko, aby stiahlo svoje jednotky, a podporujú občiansku spoločnosť na Ukrajine aj v Rusku.

Predseda skupiny Rozmanitá Európa Séamus Boland

Stojíme na pokraji priepasti a musíme podať pomocnú ruku ukrajinským organizáciám občianskej spoločnosti. Naše európske hodnoty a zásady sú ohrozené, a preto musíme dôrazne vystúpiť proti agresii a brániť hodnoty, za ktoré sa Európa zasadzuje od druhej svetovej vojny. Naša história nám ukázala, že mier je krehká vec. Vyžaduje si všetku našu pozornosť a odhodlanosť. Ak budeme po ňom šliapať, môžeme, my ľudia, zničiť celý náš svet a všetky jeho formy života. EÚ a vlastne celá širšia európska rodina musia zostať jednotné a solidárne s našimi susedmi.

Predseda sekcie pre vonkajšie vzťahy (REX) Dimitris Dimitriadis

EHSV sa vynasnaží, aby sa pokračovalo v podpore ukrajinskej občianskej spoločnosti napríklad využitím dvojstranných vzťahov a dobre fungujúcej platformy občianskej spoločnosti EÚ – Ukrajina.

EHSV otvára dvere ukrajinskej občianskej spoločnosti

S cieľom prejaviť solidaritu s Ukrajinou konkrétnymi činmi sa EHSV pripája k iniciatíve Európskeho parlamentu s názvom *Stredisko občianskej spoločnosti pre Ukrajinu* a umožňuje mimovládnej organizácii *Promote Ukraine* využívať časť svojich priestorov v budove na ulici Rue de Trèves 74 spolu s logistickým vybavením.

Slávnostné oficiálne odovzdanie priestorov sa uskutočnilo 20. apríla 2022 v budove EHSV Jacques Delors. Predsedníčka EHSV **Christa Schweng** privítala zástupcov ukrajinskej občianskej spoločnosti a odovzdala im symbolický vstupný preukaz vo farbách ukrajinskej vlajky.

Predsedníčka uviedla, že „EHSV ako domov organizovanej občianskej spoločnosti v EÚ otvára svoje brány ukrajinskej organizovanej občianskej spoločnosti, ktorá je súčasťou našej európskej rodiny. Stojíme pri Ukrajine a jej občanoch a našu solidaritu prejavujeme konkrétnymi činmi. Sme jednotní v obrane našich spoločných hodnôt, ako sú sloboda, demokracia a právny štát.“

Koordinátorka pre občiansku spoločnosť **Natalia Melnyk** dodala, že „24. február zmenil naše životy. Avšak nie k lepšiemu. No nepotrebujeme žiadne prejavy ľútosť. Teraz máme pred sebou veľa práce a dúfam, že v týchto priestoroch budeme môcť urobiť viac na podporu Ukrajincov. Toto stredisko je otvorené pre všetkých Európanov, ktorí chcú podporiť Ukrajinu.“

Zástupca vedúceho Stálej misie Ukrajiny pri EÚ **Serhij Tereško** uviedol, že by chcel „vyjadriť vďaku za solidaritu s Ukrajinou a za uznesenie EHSV o vojne na Ukrajine a jej hospodárskych, sociálnych a environmentálnych dôsledkoch. Ďakujeme vám za podporu platformy občianskej spoločnosti EÚ – Ukrajina, ktorá nám pomáha priblížiť sa k Európskej únii. Poskytnutie priestorov je prvým krokom k tomu, aby Ukrajina mohla byť trvalo prítomná v európskych inštitúciách.“

Predsedníčka mimovládnej organizácie *Promote Ukraine* **Marta Barandij** poukázala na to, že „Európske inštitúcie nám poskytli priestor na vyjadrenie. Teraz dostaneme priestor na prácu. Priestor na spoluprácu s európskou občianskou spoločnosťou.“

Na koordináciu aktivít ukrajinskej občianskej spoločnosti sa budú využívať kancelárie a parkovisko v budove B68 (rue de Trèves 74), ako aj administratívna a logistická podpora (vybavenie, tlačiareň a služby v oblasti informačných technológií). EHSV tým prispieva k práci mimovládnej organizácie *Promote Ukraine* a poskytuje bezpečný domov tejto organizácii v srdci Európy. (ab/ehp)

Z POHĽADU ?LENOV EHSV

Jedinečná vlna štedrosti voči Ukrajincom

„Od začiatku vojny pozorujeme jedinečnú vlnu ľudskej štedrosti, ktorá je jednoznačným príkladom solidarity, jednoty a altruizmu voči ukrajinskému ľudu. Naši členovia so svojimi organizáciami preukázali pôsobivú schopnosť mobilizácie a sú plne odhodlaní pomáhať ukrajinským utečencom.“

Pozrite si ako podpredseda EHSV Cillian Lohan opisuje trvalé úsilie občianskej spoločnosti na pomoc vojnou zasiahnutej Ukrajine

Tomasz Wróblewski: Pomáhame Ukrajincom vybudovať si nový život a začať podnikáť v Poľsku

Tomasz Wróblewski, člen EHSV, Poľsko

Keď sa táto vojna skončí, pre Európu už nebudú určujúce skúsenosti z druhej svetovej alebo studenej vojny, ale všetko, čo sa deje v súčasnosti na Ukrajine, a dôsledky, ktoré ešte nie je možné predvídať. Skúsenosti, ktoré nadobudneme, ponaučenia, ktoré získame, zmenia väčšinu našich doterajších predstáv o svete.

Pre Poľsko to navždy ostane historickým štátotvorným okamihom. To, čo sme sa dozvedeli o krehkosti sveta, keď sme videli milióny ľudí utekať pred zlom, ale aj to, čo sme sa dozvedeli sami o sebe, keď sme v našich domovoch prijali státisíce cudzincov, nás poznačí na dlhé roky.

Občas hovoríme o ukrajinizácii Poľska, o duchovnej transformácii týchto dvoch národov.

Takmer tri milióny ľudí, ktorí prišli do našej krajiny, si tu našli bývanie, pomoc a pre svoje deti miesto v školách a materských školách.

Všetci, ktorých poznám, či náhodne stretám na ulici alebo v obchodoch, nejako pomáhajú. Každý svojím spôsobom. Tí najodvážnejší odvážajú na Ukrajinu zásielky liekov aj nepriestrelných viest. Iní trávia všetky voľné chvíle tým, že pomáhajú prisťahovalcom vyplňať dokumenty, zriadiť si bankové účty a hľadať si prácu. Alebo na hraniciach vítajú utečencov, ktorí k nám prichádzajú v čoraz väčšom počte.

Varia, zháňajú pre nich odvoz autom do iných miest alebo krajín a distribuujú stovky tisícov darov – prikrývky, ruksaky, plyšové hračky pre deti, ktoré na hranice prúdia z celého sveta.

To, čo môžeme my ako členovia podnikateľských organizácií urobiť, je pomáhať tam, kde dokážeme byť najviac užitoční. Pomáhame ukrajinským podnikateľom otvoriť si svoje firmy v Poľsku. Presunúť ich zo zničených tovární, obchodov, kliník a salónov krásy a dať prácu v Poľsku ľuďom, ktorí často zostali bez domova, bez prostriedkov na živobytie a bez svojich blízkych.

V centre Varšavy pôsobí kancelária pre organizácie ukrajinských podnikateľov. Okrem kancelárskych priestorov a administratívnej pomoci im pomáhame nájsť priestory pre spoločnosti, ktoré sa rozhodnú spustiť svoju hospodársku činnosť v Poľsku. Na začiatok sme prenajali niekoľko desiatok tisíc metrov štvorcových výrobných plochy. Vďaka veľkorysosti poľských spoločností v priemyselnej časti Varšavy ukrajinské podniky dostávajú priestor bezplatne. Platia jedine za vodu a odvoz odpadu.

Po takmer dvoch mesiacoch utečeneckej krízy Poľsko nevytvorilo ani jeden utečenecký tábor, ani jedno miesto, kde by bola ohrozená ľudská dôstojnosť a bezpečnosť.

Ukrajina teraz vstupuje do novej fázy vojny, a s ňou i Poľsko. Ľuďom, ktorí tu našli bezpečné útočisko, chceme prinavrátiť ich život. Nemôžeme im vrátiť ich krajinu, ale poskytnutím práce môžeme pomôcť aspoň sčasti navodiť pocit bežného života.

[?lenovia EHSV priniesli humanitárnu pomoc na Ukrajinu](#)

Marcin Nowacki, člen EHSV, Poľsko

Zväz podnikateľov a zamestnávateľov, ktorý je mojou organizáciou v Poľsku, a Nadácia Kulských, ku ktorej je pridružená členka EHSV Małgorzata Boguszová, zorganizovali 8.

marca 2022 malý, ale rýchly humanitárny konvoj.

V tom týždni to bol už druhý taký konvoj. Do ukrajinského Ľvova som dorazil spolu s Małgorzatou Boguszovou a podpredsedom siete Atlas Tomom Palmerom z USA. Účelom cesty bolo dodať na Ukrajinu lieky a zdravotnícke a hygienické potreby. S dvomi plnými autobusmi sme dorazili na miestno stretnutie dohodnuté s našimi ukrajinskými partnermi, ktorí potom dodané výrobky balia a posielajú na tie miesta, kde sú najviac potrebné.

Za poľsko-ukrajinskou hranicou sme míňali veľmi dlhú súvislú kolónu áut a autobusov smerujúcich do Poľska. Potreba evakuovať civilistov sa žiaľ nezmenšuje, naopak neustále rastie. K 10. marcu 2022 Poľsko prijalo už 1,5 milióna Ukrajincov.

Na ceste do Ľvova sme prešli niekoľkými kontrolnými miestami. Najväčší kontrolný bod zabezpečený armádou sa nachádzal na samotnom vstupe do mesta. V meste bol čulý ruch. Bolo v ňom o niekoľko stoviek tisícov ľudí viac ako zvyčajne. Ľvov je v súčasnosti transferovým a logistickým centrom a zabezpečuje podporu strednej a východnej Ukrajine. Na okraji mesta sme sa stretli s naším sprievodcom, ktorý nás zaviedol do logistického strediska. Čakal nás tam tím ľudí, ktorí okamžite začali s vykládkou. Všetky výrobky roztriedili a starostlivo zaznamenali. Riadenie jednotlivých činností bolo vynikajúce a po skončení práce sme si našli čas na výmenu názorov na súčasnú situáciu a hovorili sme o najväčších potrebách Ukrajincov.

Obyvatelia Lvova otvorili svoje domovy a ponúkli ubytovanie, stravu a dopravu utečencom z oblastí napadnutých Ruskom.

Počas pobytu nám naši ukrajinskí partneri vysvetlili svoje hlavné odporúčania a potreby. Spolupracovali sme s nimi každý deň a je mi ctou sprostredkovať ich posolstvo. Ich odporúčania a potreby možno rozdeliť na tri základné skupiny: politické, vojenské a občianske. Najnaliehavejšie sú:

- poskytnúť peňažnú pomoc a vojenské vybavenie, čo je úlohou vlád a veľkých spoločností;
- vyvíjať na Rusko a Bielorusko tlak a prijať proti nim rázne a ďalekosiahle sankcie. Také sankcie, ktoré nemožno obchádzať. Tie budú niečo stať aj nás, ale to musíme akceptovať. Nastal čas zmeniť našu energetickú politiku.

Od vlád, zamestnávateľských a zamestnaneckých organizácií a od celej občianskej spoločnosti sú potrebné rôzne konkrétne veci:

- podpora dodávkami zdravotníckych výrobkov;
- poskytnutie iných nevyhnutných dodávok podľa požiadaviek našich partnerov;
- podpora pri evakuácii rodín. Na ceste späť sme mali tú šesť dopraviť rodiny utečencov z Ukrajiny. Inou možnosťou je angažovať sa na hranici a pomáhať tam s dopravou;
- prijatie a ubytovanie rodín, ktoré prichádzajú do krajín EÚ. Krajiny regiónu potrebujú podporu vo forme miest na ubytovanie utečencov. Môžu to byť voľné izby vo Vašich domovoch či prázdnych bytoch. V Poľsku je už 2,8 milióna vojnových utečencov;
- uľahčenie hľadania zamestnania pre tých, ktorí môžu a chcú pracovať.

Rád by som zdôraznil aj to, že prebiehajúca utečenecká kríza nemá v moderných európskych dejinách obdoby. Na jej zvládnutie musíme zapojiť občiansku spoločnosť zo všetkých členských štátov.

[Poskytnutie útočiska ukrajinským utečencom v Rumunsku](#)

Ionuț Sibian, člen EHSV, Rumunsko

V Rumunsku sa viaceré organizácie občianskej spoločnosti vrátane združení [FONSS](#), [Afterhills](#), [Parentis](#) a [Our Smile Group](#) spojili s [mestom Iași](#) a začali prevádzkovať centrum pre ukrajinských utečencov. Nasledujúci príbeh, ktorý porozprávala moja kolegyňa Mihaela Munteanová, je jednou z mnohých dojemných skúseností s týmito utečencami.

Prvou utečenkyňou, ktorú prijali v [Centre humanitárnej a sociálnej pomoci pre utečencov CTR Nicolina Iași](#), bola len dvojtyždňová Jovana. Malé bábätko pokojne ležalo v náručí svojej mamy, ktorá po pôrode v útulku a 21-dňovej ceste bola rovnako mlkva a bledá. Potom prišiel Jovanin otec Roman so svojou matkou a svojím 86-ročným starým otcom. Štyri generácie ľudí, ktorí vystúpili z preplneného auta a pomaly prichádzali k

repcii.

- Odkiaľ prichádzate?

- Z Charkova.

Tieto slová boli plné bolesti, ako keby niekto hovoril o väznení.

Oficiálne sme ešte nemali otvorené, ale kolega z colnice mi zavolať a spýtal sa ma, či by sme ich mohli prijať. Tak sme ich ubytovali na poschodí pre zraniteľné osoby.

Dievčatko sa narodilo vo vojnových podmienkach, tri dni po tom, čo opustili svoj domov. Aké hrôzy musela mladá matka zažiť. Pre Romana muselo byť veľmi ťažké rozhodnúť sa, či pôjde bojovať, alebo či sa postará o svojich ohrozených príbuzných.

Keď so svojou batožinou vystúpili z auta, podľa vlastných slov chceli už len spať. Po prvej noci sa mi priznali, aké nezvyčajné bolo pre nich ticho v našom centre. Dievčatko však bolo nepokojné a slabozraký starý pán s nikým nerozprával. Jednu vojnu už zažil v detstve. Teraz, opierajúc sa o palicu, pod ťarchou svojich rokov a životných skúseností, na ktoré nemohol zabudnúť, sedel zadumaný raz na jednom lôžku, raz na druhom.

Prvý deň v centre sa Jovane venovali členovia nášho [Parentis](#) tímu: okúpali ju a urobili jej bábätkovskú masáž. Ale vlastne sme sa okolo celej rodiny točili všetci. V noci sa malá ani nezobudila, že by potrebovala jesť, takže všetci boli po dobrom spánku oveľa oddýchnutejší.

Potom sme so zhovorčivou a milou babičkou, diskretnou a príjemnou mamou a krásnym novorodiatkom strávili niekoľko pokojných dní. Roman začal pomáhať ostatným utečencom ako len vedel. Pravdepodobne mu to dávalo pocit, že vracia to, čo sám dostal. Spolu sme prali a vešali bielizeň, rozprávali sa. Starý pán sa otvoril aspoň natoľko, že odpovedal na pozdravy. A vždy bol včas pri stole.

Keď Romanova matka a manželka s dcérou chceli odcestovať do Belgicka, bolo po „idyle“. Na letisku totiž zistili, že odcestovať môže iba jeho matka. Jeho manželka nemala biometrický pas.

Nechcem vedieť, ako sa musela cítiť žena, ktorá mala opustiť svoju vnučku, svojho syna a otca. Keď sa Roman vrátil s dieťaťom na rukách, všetci sme boli zarmútení. Našťastie sa nakoniec pre mladú matku našlo riešenie, aby aj s dievčatkom mohla odísť. Len muži zostali, tichí, zronení, každý so svojimi myšlienkami, svojou bezmocnosťou. Onedlho aj oni odišli. Zostala nám spomienka na utečenca, ktorý sa na chvíľu stal naším kolegom, na radosť, ktorú sme mali, keď nám mladá matka ráno povedala, že dieťa sa upokojilo a prespalo celú noc. A zostal nám lístok s poďakovaním od Romana a so slovami, akou neopísateľnou radosťou je pre nich Jovana, toto dieťa, ktoré sa tvrdohlavo chcelo narodiť, zatiaľ čo iní zomierali.

Ma?arsko: pomáhame ako len vieme

Zsolt Kükedi, člen EHSV, Ma?arsko

Ako delegát z environmentálnej organizácie viem, že vo vzťahu k tejto ľudskej tragédii existuje len veľmi malý priestor pre úvahy o životnom prostredí, a že ľudia, ktorí sú priamo konfrontovaní s prílevom utečencov oceňujú aj ten najjednoduchší prejav záujmu,

súcitú a ponuky aspoň minimálnej pomoci.

Vďaka svojej práci v oblasti regionálneho rozvoja som spoznal veľa starostov a vedúcich predstaviteľov regiónov, ktorí po vypuknutí vojny okamžite a nezištne ponúkli svoje komunitné domy a spoločné priestory utečencom. Objavil sa prípad obce so sotva 700 obyvateľmi, ktorá prijala viac ako sto Ukrajincov. Odvtedy im poskytuje stravu, strechu nad hlavou a zabezpečuje čisté oblečenie. Bezprostredne po vypuknutí vojny, keď som sa vrátil domov z plenárneho zasadnutia EHSV, som zaslal 18 členom miestnej samosprávy, starostom a predstaviteľom žúp vo východnom Ma?arsku e-mail s otázkami o ich aktuálnej situácii a možnostiach pomoci zo vzdialenej Budapešti. Sám som sa neplánoval ponáhľať na hranicu, keďže v začiatkoch dokážu byť nadšení dobrovoľníci skôr prekážkou ako pomocou v humanitárnej práci.

Odpovedalo deväť z 18 ľudí, ktorých som oslovil. Ostatní pravdepodobne nemali čas čítať e-maily, alebo na ne odpovedať, čo je v tejto situácii úplne pochopiteľné. Tí, ktorí odpovedali, však povedali, že môj list ich upokojuje. Už len samotná skutočnosť, že sme si na nich spomenuli a že sa môžu na nás obrátiť im dobre padla. Niektorí požiadali o peniaze, pretože potrebovali obstaráť prikrývky a čistiace prostriedky. Niektorí ma nasmerovali na miesta, ktoré žiadali o dary. Vo všeobecnosti však prisľúbili, že sa ozvú, ak sa situácia stabilizuje a už to nebudú finančne alebo osobne zvládať.

Zapojili sme sa aj do inej formy pomoci: vyzbierali sme zdravotnícky materiál a doručili ho tým, ktorí to v tejto situácii nevedeli získať. Z pracoviska mojej manželky sme doručili stomické vrecká. Stomické vrecká sú špeciálne vrecká pre ľudí, ktorí sa nedokážu zbaviť svojich telesných výlučkov prirodzene v dôsledku poruchy alebo choroby postihujúcej niektoré časti tráviaceho alebo močového traktu. Telesné výlučky odchádzajú cez otvor alebo stómiu na špecifickom mieste v brušnej stene. Pacienti potrebujú každý deň nové vrecko. Preprava týchto životne dôležitých vreciek bola niečo, čo sme neočakávali. Naše životy sú však dostatočne spletené na to, aby sme pochopili, že v takejto situácii musíme tiež darovať nezvyčajné dary.

Na schôdzach našej sekcie sme diskutovali o ukrajinsko-ruskej vojne a jej dopadoch. Bol som požiadaný, aby som pozval rečníka z bojiska a jadrového experta, aby sme dokázali pochopiť hrozbu, ktorá obklopuje ukrajinské jadrové elektrárne. Keďže vďaka svojej rozvojovej práci mám na Ukrajine veľa osobných známych, podarilo sa mi spojiť so Serhijom Prokopenkom, mladým mužom z Charkova, odborníkom na inovácie a podnikanie, konzultantom a ekonomickým výskumníkom. Ozval sa priamo z bojiska z bunkra v Charkove, kde sa schovával po bombardovaní oblasti krátko pred našou schôdzou. Striedal sa s ma?arským jadrovým odborníkom, ktorý nasledoval po ňom, pretože sa zaseklo internetové pripojenie. Dr. Zsolt Hetesi, vedúci výskumný pracovník na Národnej univerzite verejnej správy, sa od roku 2005 venuje výskumu životného prostredia, energetiky a udržateľnosti. Predtým, ako jeden z vedúcich predstaviteľov výskumnej skupiny pre udržateľný rozvoj a zdroje, často rozprával o kríze vyplývajúcej z preľudnenia a nadmernej spotreby zdrojov. Ako expert na vyčerpávanie zdrojov hovoril o situácii, zraniteľnosti a riziku prípadnej jadrovej katastrofy v ktorejkoľvek zo štyroch jadrových elektrární na Ukrajine. Poslucháčov sa snažil ubezpečiť, že zatiaľ sa zdá,

že svetu bezprostredne nehrozí žiadne nebezpečenstvo z týchto jadrových elektrární. Po tejto prezentácii vystúpil Serhij a keď hovoril, pocítili sme realitu vojny. Zožal veľký potlesk. Sekcia s ním úprimne sympatizovala a nedokázala sa sústrediť na bežné fungovanie.

Mám pocit, že je to aj humanitárna úloha: spojiť sa s ľuďmi, ktorí sú izolovaní vojnou, a zahodiť náš zdanlivý pocit bezpečia, aby nás mohla zasiahnuť tvrdá realita a pocítili sme, že môžeme niečo urobiť aj my, a to aj z diaľky.

Verejná prednáška o ukrajinských dejinách

Tatjana Babrauskienė, členka EHSV, Litva

Litovská vzdelávacia obec s veľkým zármutkom a rozčarovaním sleduje súčasné rozsiahle a veľmi agresívne vojenské akcie Ruska na Ukrajine. Preto spustila iniciatívu, ktorá má pomôcť vysvetliť

mladým ľuďom historickú realitu Ukrajiny a historické mýty o tejto krajine.

Je veľmi dôležité pochopiť korene a dôvody tejto nedávnej bezprecedentnej agresie. Patrí medzi ne aj informačná vojna organizovaná Ruskom, ktorá zahŕňa prvky propagandy, dezinformácie a falošných správ o Ukrajine.

Litovský odborový zväz vzdelávania a vedy (LŠMPS) zorganizoval kampaň proti informačnej vojne a na podporu Ukrajiny v litovských školách. Už 28. februára sme učiteľov všetkých predmetov a riaditeľov škôl vyzvali, aby uskutočnili svoje prvé prednášky na podporu Ukrajiny a oboznámenie s jej pravdivými dejinami.

Audrius Jurgelevičius, podpredseda LŠMPS a učiteľ dejepisu, si pripravil verejnú prednášku o storočí v dejinách Ukrajiny a o pôvode jej štátnosti. Prednášku sme vysielali online a všetky litovské školy sa na nej mohli zúčastniť.

Mala tri ciele. Po prvé, ukázať, že ľudia žijúci na Ukrajine, Ukrajinci sú nezávislým národom a nie Rusmi. Po druhé, vysvetliť, že si utvárajú vlastné dejiny a vlastný štát, ktorý si teraz sami spravujú. Ak si tieto veci utvárajú sami, nemusia byť nikomu vďační za to, že im umožnil mať svoj štát. A keď sa nikomu nemusia zodpovedať za to, že majú vlastný štát, nikto nemá právo im ho vziať. Tretím cieľom prednášky je odhaliť niektoré mýty, ktoré sa niekedy pri vysvetľovaní ukrajinských dejín menia na klamstvá.

Prednáška už bola preložená do ruštiny, poľštiny a angličtiny a na všetkých svetadieloch ju šíri litovská diaspora a celosvetová odborová federácia *Education International*.

Pripravili sme nálepky a žiakov sme vyzvali, aby si ich vytlačili a počas prednášky nalepili na viditeľné miesto na znak podpory Ukrajine. Okrem toho sme ich požiadali, aby urobili momentky z prednášky a zaslali nám ich. O tieto ich zábery sme sa podelili s ukrajinskou vzdelávacou obcou, ktorej sme zároveň vyjadrili svoju podporu a solidaritu.

Je veľmi dôležité, aby sme zostali jednotní. Nemôžeme dopustiť, aby sa prepisovali dejiny.

Prednášku s anglickými titulkami nájdete na stránke
<https://www.youtube.com/watch?v=G0lu8AM0o8c&t=17s>.

Ako sa litovská občianska spoločnosť mobilizuje pre Ukrajinu

Emilis Ruželė, člen EHSV, Litva

Do začiatku marca darovali litovskí občania viac ako 12 miliónov EUR. Moja organizácia Fórum investorov darovala 1 000 EUR a naše členské spoločnosti venovali viac ako 300 000 EUR rôznym organizáciám, ktoré pomáhajú Ukrajine.

Dobrovoľnícka organizácia Stiprūs Kartu (Spolu silnejší) pomáha zaistiť ukrajinským utečencom dopravu, ubytovanie a ďalšie potrebné prostriedky. Fórum investorov uvoľnilo polovicu svojich priestorov vo Vilniuse a je pripravené ubytovať v nich rodinu utečencov. Aj ja som pre nich pripravil izbu u seba v byte.

Pred Veľvyslanectvom Ruskej federácie vo Vilniuse sa každý deň konajú protestné zhromaždenia.

„Nechceme vojnu, chceme mier!“ skandovali demonštranti v Portugalsku

Fernando Manuel Mauricio de Carvalho, člen EHSV

V Largo de Camões v Lisabone sa 10. marca aj napriek silnému dažďu konala verejná demonštrácia a jej účastníci odsúdili vojnu, sankcie a tých, ktorí profitujú z predaja zbraní alebo využívajú vojnu ako zámienku pre ozbrojovanie. Demonštrácie sa konali aj v iných častiach krajiny.

Demonštranti v Lisabone niesli modré alebo biele zástavy s ručne namalovanou holubicou a slovom „mier“. „Zastavte vojnu, dajte šancu mieru“ bolo hlavným posolstvom podujatia, na ktorom vystúpili viacerí rečníci. Jedným z nich bol João Coelho zo Všeobecnej konfederácie portugalských pracovníkov (CGTP-IN), ktorý vyjadril nesúhlas s tým, že v Európe sa zoskupujú „vojnoví dravci“, ktorí chcú rozširovať vojnový arzenál, a oportunisti, ktorí teraz bohatnú z predaja zbraní.

CGTP-IN vyjadrila solidaritu pracovníkom a občanom, ktorí sú obeťami vojny, a to najmä na Ukrajine. CGTP-IN v rámci svojej činnosti vždy vychádzala zo zásad boja za mier a odsudzovala vojnu, pričom zdôrazňovala,

že je nevyhnutné zastaviť vojnu a dať šancu mieru.

Voláme po dialógu, ktorý pomôže vyriešiť konflikt mierovou cestou. Vojna nie je riešením a naša pozornosť sa zameriava na pracovníkov a ľud Ukrajiny a všetkých krajín, pretože sú prvou a hlavnou skupinou, ktorú zasiahne vojna a ničenie.

Domnievame sa, že v záujme obrany mieru musíme bojovať proti militarizácii a zbrojeniu, pričom musíme hľadať mierové riešenie, v rámci ktorého sa uzatvoria dohody alebo vytvoria mechanizmy dialógu založeného na vzájomnej dôvere, spolupráci a bezpečnosti európskych krajín a obyvateľov. Je preto naliehavo potrebné ukončiť súčasnú eskaláciu násilia.

Uvalenie sankcií vojnu nezastaví a má ničivé následky na pracovníkov a ľudí v zasiahnutých krajinách a aj inde. Sankcie voči krajinám, ako je Irak, ukázali tieto účinky a následné zhoršenie životných podmienok, ako aj dôsledky pre iné krajiny. Opatrenia sa musia prijať teraz, aby sa zabránilo útokom na práva ohrozujúcim životné podmienky pracovníkov.

CGTP-IN zdôrazňuje, že utečencom musíme poskytnúť plnú podporu a zároveň musíme bojovať proti všetkým formám rasizmu a xenofóbie. Zdôrazňuje tiež potrebu humanitárnej pomoci na riešenie problémov, ktorým čelia ľudia na Ukrajine a v susedných krajinách.

Znovu vyjadrujeme solidaritu pracovníkom a občanom, ktorí sú obeťou vojny, a najmä ľudu a pracovníkom na Ukrajine, ale aj v Palestíne a Západnej Sahare, Jemene, Somálsku, Sýrii a Afganistane. Zároveň zdôrazňujeme, že cesta k mieru sa musí budovať v súlade s medzinárodným právom a v rámci OSN.

[Naša inštitúcia nech je aj ich inštitúciou](#)

Vypočujte si, ako člen EHSV **Ionuț Sibian** opisuje obrovskú mobilizáciu rumunskej občianskej spoločnosti v prospech ukrajinských utečencov, ktorí hľadajú útočisko pred vojnou, a ako celú európsku občiansku spoločnosť povzbudzuje, aby privítala svojich ukrajinských susedov: „Správa, ktorú by sme mali vyslať do sveta, znie: Naša inštitúcia v Bruseli nech je aj ich inštitúciou. Sme tu a postaráme sa o svojich kolegov z Ukrajiny. Poskytneme im záchrannú sieť, morálnu podporu a všetko, čo je potrebné.“

[Európska solidarita v praxi](#)

Pozrite si príspevok nemeckej členky EHSV **Antje Gerstein** o tom, akým konkrétnym spôsobom pomáha nemecká občianska spoločnosť ukrajinským utečencom.

„Som hrdá na to, ako rýchlo sme sa zmobilizovali, aby sme konkrétnymi činmi podporili Ukrajinu, jej obyvateľov, podniky a občiansku spoločnosť. Niekoľko nemeckých maloobchodných a potravinárskych podnikov dodalo Ukrajine 4 000 ton potravín. To je ukážka európskej solidarity v praxi.“

Španielsko: UGT daruje percentuálny podiel zo svojho rozpočtu na humanitárnu pomoc

Španielsky člen EHSV Salgado Manuel Garcia v tomto videozázname vyzýva na „mier, solidaritu a rešpekt“ a informuje o záväzku svojho odborového zväzu pomôcť vojnou postihnutým Ukrajincom.

„V mene hlavného odborového zväzu v Španielsku Unión General de Trabajadores plne odsudzujeme inváziu ozbrojených síl Vladimíra Putina na Ukrajinu. Nejde len o útok na základné hodnoty Európskej únie, ale aj o útok na civilistov. Naliehavo vyzývame na solidaritu a humanitárnu pomoc“.

Politická, hospodárska a strategická reakcia na vojnu na Ukrajine

Cinzia del Rio, členka skupiny Pracovníci v EHSV

Ruská invázia na Ukrajine zmení geopolitické a ekonomické vzťahy vo svete a bezpochyby vzťahy medzi Ruskom a EÚ.

Demokratické medzinárodné spoločenstvo a odborové hnutie dôrazne odsúdili šokujúci vojenský zásah, ktorý má za následok obeť medzi civilistami a ničí mestá a civilnú a hospodársku infraštruktúru krajiny.

Vyjadrili sme plnú podporu ukrajinskému ľudu, zorganizovali sme demonštrácie proti Putinovi a jeho nevyprovokovanej vojne a podporujeme zavedenie prísnych ekonomických sankcií voči Rusku, ktoré by mali vyvíjať tlak na režim. Aj po mesiaci a pol pokračujú zverstvá, zaistenie humanitárnych koridorov sa ukázalo ako zložité, milióny ukrajinských obyvateľov opustili svoju vlasť, aby hľadali útočisko v krajinách EÚ, mnohí ďalší sú vysídlení vo vnútri Ukrajiny a rokovania o prímerí a mierovom procese nenapredujú.

Organizácie občianskej spoločnosti, odborové zväzy a mimovládne organizácie v celej EÚ, a najmä v štátoch susediacich s Ukrajinou, preukázali bezvýhradnú solidaritu, keď utečencom poskytli okamžitú pomoc, zdravotnú starostlivosť, prístrešie, jedlo, oblečenie a lieky. [Smernica o poskytovaní dočasnej ochrany](#) mala zásadný význam pre zaručenie ich ochrany a práv v EÚ, čo im pomáha vyrovnáť sa s núdzovou situáciou a

čo najviac sa začleniť do našej spoločnosti. Taktiež musíme mať na pamäti, že 80 % utečencov tvoria ženy a deti, ktoré prvýkrát zažívajú krutosť a násilie vojny s psychologickými dôsledkami, ktoré ich navždy poznačia. EÚ by mala starostlivo pristupovať k ochrane týchto zraniteľných skupín a zaoberať sa aj rizikom obchodovania s ľuďmi a sexuálneho vykorisťovania.

Ruská invázia na Ukrajinu upevnila národnú identitu krajiny, ako aj jej geopolitickú orientáciu na západné demokracie a urýchlila začiatok procesu pristúpenia k EÚ. Okrem toho sa v reakcii na ňu obnovili pevné väzby medzi EÚ a USA, posilnila prítomnosť NATO na hraniciach s Ukrajinou a zjednotili krajiny EÚ, ktoré jednohlasne odsúdili ruskú agresiu a brutalitu vojny. Po prvom balíku sankcií EÚ, ktoré sa nedávno rozšírili na dovoz uhlia, však dnes nie je možné prijať spoločné rozhodnutie o zákaze dovozu, najmä plynu a ropy, pretože by to znamenalo, že Európa by musela rýchlo hľadať alternatívne zdroje dodávok, aby jej ekonomické prežitie nezáviselo od Ruska. Ešte na to nie sme pripravení. Európske vlády musia postupovať jednotne, pričom vplyv úplnej blokády ruských dodávok energií na HDP niektorých krajín by bol dramatický.

Znamenalo by to zatváranie podnikov a stratu pracovných miest po pandemickej kríze. Úplné embargo na plyn a uhlie si samozrejme vyžiada určitý čas, ale smer už bol stanovený a predchádzajúce ekonomické vzťahy s Ruskom sa už nikdy nevrátia. EÚ má v tomto kontexte povinnosť zachrániť to, čo zostalo z ekonomiky Ukrajiny, aby sme v nasledujúcich rokoch predišli dlhotrvajúcej katastrofe. Musí začať s Ukrajinou konkrétny dialóg o procese pristúpenia bez toho, aby to narušilo prebiehajúci prístupový proces krajín západného Balkánu.

Takisto musí prijať kompenzačné opatrenia v reakcii na negatívne ekonomické a sociálne dôsledky tohto konfliktu a súvisiacich sankcií na naše krajiny. Nemôžeme ignorovať skutočnosť, že sankcie voči Rusku budú mať vplyv na ciele EÚ v oblasti udržateľného rozvoja, na ktorých sme sa dohodli spolu s investíciami z balíka Next Generation EU. Je však potrebné, aby sme pokračovali v záväzkoch, ktoré sme prijali v súvislosti so zelenou a digitálnou transformáciou, a aby sme zaistili, že Európa bude sociálnejšia.

Vojna má závažné dôsledky aj na dodávky potravín vo svete a v Európe. Vplyvom rastúcich cien v dôsledku vojny sa ešte viac zhorší už aj tak ťažká situácia európskych poľnohospodárov a spotrebiteľov. Musíme sa zamerať na opatrenia, ktorými zaistíme potravinovú bezpečnosť v EÚ, a to v krátkodobom horizonte po invázii, ako aj v dlhodobom horizonte. Medzitým by sme nemali ignorovať silný vplyv vojny na dodávky potravín aj v krajinách mimo EÚ. Treba zabrániť novej sociálnej a ekonomickej kríze a zastaviť špekulantov s cenami potravín a ropy a zvážiť opatrenia, ktorými sa zdania ich dodatočné zisky.

Prioritou je však zastaviť vojnu a nájsť spôsob, ako naštartovať rokovania a mierový proces. EÚ by sa mala stať skutočným geopolitickým aktérom, vedúcim aktérom za stolom, pretože v stávke je jej budúcnosť. Čína a Turecko majú v týchto rokovaniach svoje politické a hospodárske výhody, nie sú však zástancami demokracie a dodržiavania základných ľudských práv. To predstavuje zlom v príbehu EÚ a bude znamenať ekonomické a strategické dôsledky pre celý svet. EÚ musí prevziať na seba nové povinnosti a posunúť sa smerom k silnejšej politickej integrácii: bez spoločnej zahraničnej politiky a silnejšej a súdržnejšej politickej integrácie nemôžeme mať spoločný obranný systém. Každý krok smerom k integrovanej obrane musí sprevádzať jasná demokratická kontrola nad takýmto systémom.

Riziko vojny v Európe by malo prinútiť vlády členských štátov, aby sa usilovali o jasný proces politickej integrácie v rámci Konferencie o budúcnosti Európy.

EÚ musí brániť a ochraňovať svoje hodnoty a je zodpovedná za zachovanie mieru, ktorý sme v Európe za posledných 70 rokov zaručili.

Kľúčový moment pre občiansku spoločnosť v Európe

Andris Gobiņš, člen EHSV, Lotyšsko

Každý jeden z nás môže prispieť k rýchlejšej a udržateľnejšej slobode Tu je niekoľko nápadov, ako to dokázať. Vychádzajú zo skúseností, ktoré som získal ako dieťa vyrastajúce v rodine utečencov v exile a tiež pri svojej súčasnej práci v Lotyšsku.

1. Musíme pochopiť, aké sú naše ciele, a podľa toho konať.

Je to jasné. Čím skôr sa Ukrajina úplne oslobodí od okupácie a teroru Ruska, tým menej bude vrážd, znásilnení, mučenia, utrpenia a škôd. A tým menej negatívnych dôsledkov to bude mať pre zvyšok Európy. Musíme urobiť všetko, čo sa dá (áno, „všetko, čo sa dá“), aby sme pomohli Ukrajine zvíťaziť v tejto vojne proti teroru a zachránili budúcnosť EÚ a Európy. A áno, my ako občianska spoločnosť môžeme k tomu prispieť tlakom na našich rozhodujúcich činiteľov a diskusiou s nimi, ako aj lepšou prácou a posilňovaním väzieb s organizáciami občianskej spoločnosti.

2. Občianska spoločnosť by mohla adresovať vládam napríklad takéto požiadavky:

- Žiadať od politikov, aby konali (vrátane tých, ktorí sú členmi Vašej organizácie alebo jej sympatizantmi). Je nevyhnutné dodať všetky potrebné zbrane a treba presadzovať úplné a prísne sankcie. Nesmieme poľaviť. - Presne to musíme urobiť.
- Zaviesť dôrazné opatrenia na obmedzenie šírenia falošných správ a bojovať proti dezinformáciám a manipulácii. - EÚ musí vyvinúť viac úsilia.
- Vytvoriť nástroj na zabezpečení mieru, obnovy a odolnosti pre Ukrajinu a členské štáty na východnej hranici EÚ, a tak vybudovať najstabilnejší a najprosperujúcejší región na svete.

3. Opatrenia v rámci občianskej spoločnosti a pre ňu by mohli byť napríklad takéto:

- Bojkotovať všetok dovoz z Ruska vrátane energie a tiež podniky, ktoré naďalej spolupracujú s Ruskom alebo pôsobia v Rusku, a nakupovať ukrajinské výrobky. - V tejto súvislosti musíme urobiť viac.
- Pripojiť sa k neformálnej sieti odborových zväzov, ktoré odmietajú nakladať a vykladať ruské lode, a k organizáciám občianskej spoločnosti, ktoré spolupracujú s Ukrajinou a pomáhajú utečencom. - Buďme aktívni vo všetkých týchto oblastiach!
- Zaradiť ukrajinské otázky do programu všetkých schôdzí Vašich organizácií a sietí a pozývať na ne zástupcov ukrajinských organizácií, ako to robíme na schôdzach sekcií EHSV a plenárnych zasadnutiach. - Pokračujme v tejto dobrej práci.

Záver: - Agresor, teda Rusko, nesmie mať ani najmenší zisk alebo výhody. EÚ najviac získa, keď sa Ukrajina stane členským štátom.

Ako sme jasne uviedli v našom uznesení, EHSV zastáva názor, že „pre EÚ a medzinárodné spoločenstvo je mimoriadne dôležité, aby sa žiadne hranice nemenili vojenskými prostriedkami a aby agresor nezískal žiadne výhody. Musia sa dodržiavať zásady právneho štátu, nie práva najsilnejších, a Ukrajine sa musia nahradiť všetky reparácie“. Keby to bolo inak, ohrozilo by to EÚ aj svetový mier a vyžiadalo by si to vysoké náklady, ľudské aj finančné.

Myslím si, že Ukrajina sa musí stať plnohodnotným členom EÚ a že sa ním aj veľmi rýchlo stane. S Ukrajinou bude EÚ silnejšia a, áno, aj lepšia. A niet pochýb o tom, že Ukrajina je dostatočne motivovaná zaviesť zostávajúce potrebné reformy a že to bude mať pozitívny dosah na hodnoty a príslušné politiky EÚ.

Mimochodom v Lotyšsku pripravujú organizácie občianskej spoločnosti iniciatívu #UkraineSolidarity a #UkraineInTheEU a 9. mája, na Deň Európy, budú vysádzať slnečnice. Hlavné inštitúcie EÚ a ďalší účastníci sa tiež zapoja, tak sa pridajte aj Vy!

Redakčná rada

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Do tohto čísla prispeli

Amalia Tsoumani (at)
Agata Berdys (ab)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Thomas Kersten (tk)

Celková koordinácia

Agata Berdys (ab)
Katerina Serifi (ks)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)

Adresa

Európsky hospodársky a sociálny výbor
Budova Jacques Delors, 99 Rue Belliard, 1040
Brusel, Belgicko
Tel.: (+32 2) 5469476
E-mail: eescinfo@eesc.europa.eu

EHSV info vychádza deväťkrát do roka pri príležitosti plenárneho zasadnutia výboru. EHSV info je k dispozícii v 23 jazykoch.
EHSV info nie je oficiálny vestník prác výboru, tieto sú oficiálne uverejňované v Úradnom vestníku Európskej únie a iných publikáciách výboru.
Reprodukcia je dovoljena z navedbo vira (EESO info) in pod pogojem, da se povezava pošlje uredniku.

05/2022